

Predmet br.: S1 1 K 011047 15 Krž

Datum: Donesena 30.10.2015. godine

**Vijeće u sastavu: sudija Meddžida Kreso, predsjednica vijeća
sudija Tihomir Lukes, izvjestilac
sudija Mirko Božović, član**

**TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
Ibre Macića**

DRUGOSTEPENA PRESUDA

**Tužiteljica Tužilaštva Bosne i Hercegovine:
Sanja Jukić**

**Branilac optuženog Ibre Macića:
Fadil Abaz**

Broj: S1 1 K 011047 15 Krž
Sarajevo, 30.10.2015. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudije Meddžide Kreso, kao predsjednice vijeća, te sudija Tihomira Lukesa i Mirka Božovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Medine Džerahović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Ibri Macića zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 29. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, odlučujući žalbama Tužilaštva Bosna i Hercegovine od 04.06.2015. godine i branioca optuženog Ibri Macića, advokata Fadila Abaza od 01.07.2015. godine, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 011047 13 Kri od 17.04.2015. godine nakon održane javne sjednice vijeća, u prisustvu tužiteljice Tužilaštva BiH, Sanje Jukić, optuženog i njegovog branioca, advokata Fadila Abaza, na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, dana 30.10.2015. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

Odbijaju se, kao neosnovane, žalbe Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branioca optuženog Ibri Macića, te se presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 011047 13 Kri od 17.04.2015. godine, **potvrđuje.**

OBRAZLOŽENJE

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 011047 13 Kri od 17.04.2015. godine, optuženi Ibro Macić je oglašen krivim da je radnjama opisanim u izreci presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ)¹ i u vezi sa članom 22. istog Zakona, te je stoga primjenom člana 285. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), te članova 38. i 41. KZ SFRJ osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) godina. Istom presudom je određeno da se optuženi u smislu člana 188. stav 4. ZKP BiH oslobađa obaveze da naknadi troškove krivičnog postupka i u paušala, te isti u cjelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda. Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni, sa imovinsko pravnim zahtjevom, su upućeni na parnicu.

B. ŽALBE I ODGOVORI NA ŽALBE

2. Protiv navedene presude žalbe su blagovremeno izjavili tužiteljica Tužilaštva BiH i branilac optuženog.

3. Tužilaštvo BiH je žalbu izjavilo zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće Odjela za ratne zločine Suda BiH u smislu člana 314. ZKP BiH presudom preinači prvostepenu presudu u pogledu visine izrečene kazne zatvora i optuženom izrekne kaznu zatvora u dužem trajanju.

4. Branilac optuženog žalbu je izjavio zbog pogrešne primjene materijalnog prava, povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kao i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da se ista uvaži, te da vijeće

¹ Uredba sa zakonskom snagom od 11.04.1991. godine o preuzimanju Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije kojom se Krivični zakon SFRJ („Službeni list SFRJ“, broj 44/76, 36/77, 56/77, 34/84, 37/84, 37/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90 i 45/90) preuzima kao republički zakon.

Apelacionog odjeljenja presudu preinači i optuženog oslobodi od krivične odgovornosti za radnje koje su mu stavljene na teret, ili da ukine presudu i održi pretres.

5. Tužilaštvo BiH i odbrana su dostavili odgovore na žalbe, sa prijedlogom da se žalba suprotne strane odbije kao neosnovana.

6. Na javnoj sjednici vijeća održanoj dana 30.10.2015. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, stranke i branilac su ostali kod pismeno iznijetih žalbenih prigovora i prijedloga, kao i navoda iz odgovora na žalbu.

7. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u okviru istaknutih žalbenih navoda, vijeće Apelacionog odjeljenja (Apelaciono vijeće/ Vijeće) je donijelo odluku kao u izreci iz razloga kako slijede.

II. OPŠTA PITANJA

8. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

9. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

10. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

11. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene

presude, zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća², odbaciti bez daljeg razmatranja.

III. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH: BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

12. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.³

13. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (tzv. apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (tzv. relativno bitne povrede).

² v. MKSJ: Drugostepena presuda u predmetu Krajišnik, par. 17.: Drugostepena presuda u predmetu *Martić*, par. 15; Drugostepena presuda u predmetu *Strugar*, par. 17. Ovakvu praksu je kroz svoje odluke slijedilo više žalbenih vijeća Suda BiH, u tom smislu v. *Trbić*, drugostepena presuda broj: X-KRŽ-07/386 od 21.10.2010. godine.

³ Član 297. **Bitne povrede odredaba krivičnog postupka:** (1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji: a) ako je Sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja, b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti, c) ako je glavni pretres održan bez osobe čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, branitelju, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa, d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu, e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu, f) ako je Sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa, g) ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti, h) ako Sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe; i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda, j) ako je optužba prekoračena, k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. (2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

14. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

15. Ukoliko bi Apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.⁴

16. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

17. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

⁴Član 314. **Preinačenje prvostepene presude:** (1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav (1) tačka f), g) i j) ovog zakona.

**B. PODOSNOV PRVI: ČLAN 297. STAV 1. ZKP BiH – PRVOSTEPENOM PRESUDOM NIJE
OSTVARENA POVREDA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA K) ZKP BiH⁵**

**1. Tačka 6. i 7. izreke presude - presuda nerazumljiva u smislu člana 297. stav 1.
tačka k) ZKP BiH**

18. Odbrana ističe da je kod postavljenog činjeničnog stanja iz tačke 6. i 7. izreke presude jasno vidljivo da je u cijelosti izostala konkretizacija radnji izvršenja, i to na način da se ne navode činjenice i okolnosti na osnovu kojih bi bilo vidljivo koje je konkretne radnje optuženi poduzeo u izvršenju krivičnog djela koje mu se stavljaju na teret. Kako to žalba navodi, iz činjeničnog opisa je nejasno na koji način je optuženi doprinio izvršenju krivičnog djela, odnosno kojim konkretnim postupkom je doveo do nastupanja posljedice, zbog čega je došlo do povrede odredaba krivičnog postupka.

19. U odgovoru na žalbu, tužilaštvo je istaknulo da smatra da iz činjeničnog opisa u odnosu na tačku 6. i 7. izreke presude, jasno proizilazi doprinos optuženog koji zajedno sa drugim pripadnicima čini inkriminirajuće radnje.

Zaključak Apelacionog vijeća

20. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

21. Naime, analizom činjeničnog opisa predmetnih inkriminacija, Apelaciono vijeće nalazi da je pretresno vijeće izvršilo potrebnu individualizaciju radnji optuženog i drugih lica, koja su skupa sa njim preduzela radnje izvršenja. Tačno je da su njihove radnje opisane kao zajedničko djelovanje, u kojem se ne navodi kada je tačno koji izvršilac udarao oštećene (tačka 6. i 7.), odnosno oštećene prisilio upotrebom sile na seksualni odnos i iste pržio po genitalijama (tačka 7.), međutim, njihovo pojedinačno djelovanje čini upravo jedinstvo radnje preduzete nad žrtvama.

22. Kada tako zaključuje, Apelaciono vijeće ima u vidu krivični zakon koji je primijenjiv u konkretnom slučaju, što je pravilno učinio i prvostepeni sud, odnosno odredbu člana 22.

⁵ Odredba člana 297 stav 1. tačka k) ZKP BiH u relevantnom dijelu glasi: „bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako

KZ SFRJ, a koja glasi: „*Ako više lica, učestvovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način zajednički učine krivično cjelo, svako od njih kazniće se kaznom propisanom za to cjelo*“.

23. Dakle, opšta pretpostavka za saizvršilaštvo kao zajedničko izvršenje djela je zajednička odluka o djelu: svaki izvršilac je nosilac odluke o izvršenju djela, svako zajedno s drugim ostvaruje svoje djelo, ali i sam doprinos je takav da u okviru zajedničke odluke o djelu i podjele uloga, predstavlja bitni dio u procesu plana izvršenja djela. Težište je na *zajedničkom izvršenju* djela, koje se ostvaruje *zajedničkim učestvovanjem* u samoj radnji izvršenja ili *na drugi način*.

24. Dakle, Vijeće je utvrdilo da je isti zajedno sa drugim licima učestvovao u navedenim radnjama izvršenja ili je na drugi način, zajedno sa istima učinio predmetne inkriminacije, koji doprinos se može podvesti pod saizvršilaštvo.

25. Imajući u vidu gore izloženo, nastojanje žalbe odbrane optuženog Macića da se preko navodnih nedostataka objektivnih pretpostavki saizvršilaštva na strani optuženog, problem njegove uzročne veze između radnje i posljedice redukuje na nedostajući opis pojedinačnih ponašanja saizvršilaca u presudi, pokazalo se bezuspješnim. Naime, izreka prvostepene presude je na jasan i detaljan način iznijela inkriminisane događaje pod tačkama 6. i 7. izreke, te u odnosu na iste, ocjenjući dokaze, van razumne sumnje utvrdila da je u navedenim događajima učestvovao i optuženi, što je sasvim dovoljno za postojanje krivice i instituta saizvršilaštva u svjetlu pomenute zakonske odredbe.

26. Dakle, očito je da iz navedene odredbe člana 22. KZ SFRJ ne proizilazi da je potrebno da se navode činjenične pojedinosti iz kojih bi proizilazio takav stepen doprinosa koji bi mogao biti kvalifikovan kao odlučujući na strani svakog od saizvršilaca, kako se to traži po KZ BiH, koji u konkretnom slučaju nije ni primjenjiv. Kod takvog stanja stvari, ovo Vijeće nalazi da nije ostvarena povreda koju žalba neosnovano potencira, odnosno izreka presude u ovom smislu nije nerazumljiva, jer sud prema primjenjivoj zakonskoj odredbi nije bio u obavezi da precizira konkretne radnje optuženih u tolikoj mjeri da bi se konstituisao odlučujući doprinos svakog od saizvršilaca, odnosno optuženog.

presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.“

27. Imajući to u vidu, ovo Vijeće nesumnjivo zaključuje da u činjeničnom opisu izreke presude ne postoje nikakve manjkavosti koje bi dovele u sumnju ispravnost pravnih zaključaka pobijane presude vezano za primjenu instituta saizvršilaštva, a kako to žalba sasvim neosnovano potencira, te stoga, prvostepena presuda nije učinila bitnu povredu odredaba krivičnog odredba u smislu člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, odnosno da je izreka presude nerazumljiva.

2. Presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama u smislu člana 297. stav 1. tačka k)

28. Odbrana smatra da je prvostepeni sud propustio da opiše proces pojedinačne ocjene dokaza koje je cijenio kao relevantne za utvrđivanje odgovornosti optuženog za radnje koje mu se u izreci stavljaju na teret. Pri isticanju ovakvih prigovora, odbrana se poziva na odredbe člana 290. stav 7., kao i 281. ZKP BiH.

29. Pa tako u pogledu tačke 1. izreke presude, žalba navodi da se međusobno razlikuju iskazi svjedoka u pogledu odlučne činjenice koji vojnici su otišli da „hodaju“ po Blacama, te da je prvostepeni sud na tu okolnost veoma kratko i šturo parafrazirao iskaze pojedinih svjedoka, bez izvršene istinske ocjene, kako optužbe tako i odbrane, te je u skladu s tim, kako to branilac zaključuje, postupio protivno odredbama člana 281. ZKP BiH. U tom smislu, žalba ističe da prvostepeni sud nije pažljivo cijenio iskaze Šehe Macića, Nurke Fišića, Zajke Fišića i Mumina Fišića, odnosno da je u cjelosti propustio prikazati analizu ocjene dokaza, pri čemu je navedene iskaze bilo bitno cijiniti i zbog utvrđivanja vjerodostojnosti iskaza svjedoka Salke Macića. U odnosu na tačku 2. izreke presude, branilac zaključuje da je pretresno vijeće propustilo da obrazloži iz kojih razloga se priklonilo iskazu svjedoka tužilaštva Petra Petrovića, obzirom da postoje kontradiktornosti između njegovog iskaza i iskaza drugih svjedoka. Isti stav branilac iznosi i u pogledu tačke 3. izreke presude. U odnosu na tačku 4. izreke presude, odbrana smatra da je učinjena bitna povreda obzirom da je sud propustio da pažljivo cijeni dokaz saslušanja svjedoka Dragutina Pažulja, što je protivno odredbi člana 281. ZKP BiH, a po istom osnovu smatra da je učinjena povreda i u odnosu na tačku 5. izreke presude, odnosno iz razloga što sud nije ukazao na odlučujuće činjenice na kojima dokazuje odgovornost optuženog. U odnosu na tačke 6. i 7. izreke presude, odbrana u žalbi, pored prethodno navedene povrede (vidi para. 18. ove presude) za što je Apelaciono vijeće iznijelo zaključak (vidi para. 20-27. ove

presude), zaključuje da je u odnosu na ovaj dio presude došlo do povrede odredaba krivičnog postupka, i iz razloga što sud nije ukazao na odlučujuće činjenice koje cijenio prilikom utvrđivanja odgovornosti optuženog za učešće u predmetnim inkriminiranim događajima. Na kraju, u pogledu tačke 8. izreke presude, odbrana smatra da je sud povrijedio odredbe krivičnog postupka jer je propustio da obrazloži iz kojih razloga je prihvatio odustanak Tužilaštva BiH od ispitivanja svjedoka Zdenka Ljolje na glavnom pretresu, kao svjedoka koji je neposredno mogao svjedočiti na okolnost njegovog premlaćivanja, te prihvatilo iskaze posrednih svjedoka.

30. U odgovoru na žalbu tužilaštvo je navelo da smatra kako je prvostepeni sud pravilno cijenio iskaze svih svjedoka – oštećenih, te da je presudu donio na osnovu savjesne i brižljive ocjene dokaza.

Zaključak Apelacionog vijeća

31. Apelaciono vijeće nalazi žalbene navode neosnovanim.

32. *Prima facie* analiza pobijane presude, a kako se to zahtijeva prema standardima za preispitivanje presude sa osnova bitnih povreda, ne ukazuje na postojanje opisane bitne povrede. Pretresno vijeće je u cijelosti postupilo u skladu sa odredbom člana 290. stav 7. ZKP BiH, koji propisuje da sudeće vijeće ima za obavezu navesti *čirjenice* na koje se oslanja. U tom smislu bitno je naglasiti da ovakav pristup ne znači da se presuda u izvođenju zaključaka o odlučnim činjenicama morala osvrnuti na svaki pojedinačni dokaz, te kako na koji način ga je dovela u vezi sa ostalima, kako se to žalbom pogrešno potencira, već da je pobrojala i sadržajno iznijela one dokaze koji su bili od pretežnog značaja u izvođenju zaključaka o odlučnim činjenicama. Dakle, sa aspekta formalne ispravnosti pobijane presude, Apelaciono vijeće izvodi zaključak da je pretresno vijeće iznijelo dovoljne i u svemu prihvatljive razloge za svoje stavove i činjenična utvrđenja osloncem na relevantne dokaze koji potkrijepljuju cjelinu stava koji je taj sud zauzeo, o čemu će detaljnije biti riječi u nastavku obrazloženja.

33. Pobijanom presudom su, po mišljenju Apelacionog vijeća, u odnosu na događaj pobliže opisan pod tačkom 1. izreke (napad na civilno stanovništvo u selu Blace – ubistvo starica Ane Kuljanin, Danice Kuljanin, Cvijete Kilibarda i Jelke Kilibarda) sadržajno izneseni relevantni dokazi, a zatim izvedeni ispravni činjenični zaključci. Naime, što se tiče iskaza svjedoka koji su svjedočili na bitnu okolnost kretanja vojnika u selu, odnosno koji

tačno vojnici su kritičnog dana ostali kraj čatrnje, a koji su otišli da „hodaju“ po Blacama, a što se ukazuje bitnim u odnosu na ubistvo starica, pretresno vijeće je zaključilo da su prihvatljivi i u odlučnim dijelovima saglasni iskazi svjedoka da je jedna grupa otišla prema kućama. Apelaciono vijeće je, analizom relevantnog dijela obrazloženja pobijane presude, zaključilo da je ista koristeći se metodom parafraziranja iskaza svjedoka, na jasan način predočila na osnovu čega je pretresno vijeće zaključilo da se upravo optuženi Macić našao u grupi koja je otišla prema kućama.⁶ Stoga, žalbene zamjerke odbrane upućene prvostepenoj presudi po kojoj nije iznijela adekvatnu analizu ocjene dokaza na ovu okolnost ovo Vijeće nalazi neosnovanim.

34. Apelaciono vijeće je uvidom u žalbu branioca optuženog u dijelu koji se odnosi na inkriminacije iz tačke 1. izreke presude, konstatovalo da se prigovori koji po svom sadržaju odgovaraju žalbenim osnovima bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, međusobno prepliću. U svrhu sistematičnosti, Vijeće je izvršilo razgraničenje prigovora na navedena dva žalbena osnova, baveći se sadržajnom ocjenom svakog od njih, te će radi doslijednosti i zakonom utvrđenog primata u ispitivanju, tako biti i izneseni u ovoj presudi.

35. U tom smislu, Apelaciono vijeće nalazi da je pretresno vijeće u pogledu načina ocjene dokaza metodološki gledano, u svemu postupilo ispravno, onako kako to nalaže odredba iz člana 281. stav 2. ZKP BiH. Naime, u paragrafu 187. pobijane presude, to vijeće je na vrlo jasan način izvelo zaključak koji je nastao nakon analize dokaza u odnosu na predmetnu inkriminaciju, dovodeći u međusobnu vezu iskaze svjedoka Salke Macića, Mumina Fišića, Nurke Fišića, Šehe Macića, Hamdije Fišića i Zajke Fišića, a potom zaključujući da čine saglasnu cjelinu koja upućuje na to da je optuženi Ibro Macić bio u grupi vojnika koja je otišla do kuće, te da je pucajući iz puške učestvovao u lišenju života starica na način kako je to opisao i svjedok Salko Macić.

36. U pogledu inkriminacija iz tačke 2-7. izreke presude (nečovječno postupanje prema Petru Petroviću, mučenje svjedoka pod mjerama zaštite S1, nečovječno postupanje prema Dragutinu Pažulju, nečovječno postupanje prema svjedoku pod mjerama zaštite S, mučenje svjedoka pod mjerama zaštite A2, nečovječno postupanje prema svjedocima pod mjerama zaštite A1, A2, S, kao i Đalto Ivici), a za koje odbrana također potencira da sud

⁶ vidi para. 146-150 pobijane presude.

nije dao analizu ocjene dokaza, odnosno da je postupio protivno odredbama člana 281. ZKP BiH, ovo Vijeće nalazi da su takvi navodi odbrane neosnovani i paušalni. Naime, ovo Vijeće nalazi da se u svim slučajevima radilo o situaciji da su ključni svjedoci oštećena lica, koja su neposredno svjedočila, a koje iskaze je pretresno vijeće analiziralo i dovelo u vezu sa ostalim dokazima, zaključujući da je optuženi učestvovao u navedenim inkriminacijama. Pretresno vijeće je detaljno obrazložilo zbog čega prihvata iskaze svjedoka, odnosno zbog čega im je poklonilo vjeru.

37. U odnosu na isticane žalbene prigovore koji se odnose na tačku 8. izreke presude, ovo Vijeće nalazi sljedeće. Naime, istina je da oštećeni Zdenko Ljoljo nije saslušan neposredno pred pretresnim vijećem, međutim, kako to proizilazi iz zapisnika sa nastavka glavnog pretresa od 18.04.2014. godine, tužilaštvo je odustalo od spomenutog svjedoka-oštećenog, a kako se ovdje ne radi o inkvizitorskom postupku, sud nije dužan da razmatra da li treba prihvatiti odustanak jedne od strana u postupku od nekog dokaza. Naime, u duhu načela akuzatornosti, koji je temeljni princip u pokretanju i vođenju krivičnog postupka prema domaćem zakonodavstvu, svaka od strana u postupku disponira svojim dokaznim prijedlozima, a sud može po službenoj dužnosti narediti izvođenje nekih dokaza, ali isključivo u svrhu razjašnjenja određenih pitanja. To pogotovo ukoliko ponuđeni dokaz nije od takvog značaja da bi u odlučujućoj mjeri uticao na utvrđivanje neke odlučne činjenice, a kako je to i pretresno vijeće pravilno konstatovalo u paragrafu 324. pobijane presude, gdje je zaključilo: „*U pogledu nečovječnog postuparja prema oštećenom Zdenku Ljolji, iako ovaj svjedok neposredno pred sudom nije svjedočio, brćna svjedoćenja drugih svjedoka uvjerila su Vijeće da je isti od strane optuženog na način kako je to u izreci presude navedeno zlostavjan.*“

38. Ovo Vijeće nalazi da je pobijana presuda *prima facie* koncentrisana na ispitivanje i ocjenu izvedenih dokaza na osnovu kojih je izvela svoja utvrđenja o dokazanosti krivice optuženog, a o čemu će detaljnije biti riječi u dijelu koji se odnosi na žalbene prigovore odbrane sa osnova pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

39. Na kraju, bitno je ukazati da to što jednoj strani u postupku ne odgovara zaključak prvostepenog suda, isto ne znači da je sud propustio da uradi adekvatnu analizu dokaza koji su zaključku prethodili.

C. PODOSNOV DRUGI: ČLAN 297. STAV 2. ZKP BIH – PRVOSTEPENOM PRESUDOM NIJE OSTVARENA POVREDA IZ ČLANA 297. STAV 2. ZKP BIH

(a) Žalba smatra da je u pobijanoj presudi ostvarena povreda principa *in dubio pro reo*

40. Prema navodima odbrane, Ibro Macić, koji je imao status optuženog u ovom predmetu, je lice na koje se odnosila zakonska odredba o načelu *in dubio pro reo*, te je na tužilaštvu bio teret dokazivanja njegove krivice izvan svake razumne sumnje. Međutim, po mišljenju odbrane ova zakonska odredba je drastično povrijeđena na štetu optuženog.

Zaključak Apelacionog vijeća

41. Iako je žalba uložila priličan trud da kroz izložene povrede poljulja definitivne zaključke prvostepene presude o krivici optuženog Macića, Apelaciono vijeće ocjenjuje, da gore izložena žalbena argumentacija u svom kvalitetu već prilikom razmatranja gornje premise pravila *in dubio pro reo*, ne ukazuje na postojanje sumnje u pogledu činjenica koje idu na štetu optuženom, odnosno koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima zavisi primjena neke odredbe krivičnog zakona, da bi uopšte sud mogao pristupiti razmatranju mogućnosti sadržane u drugom dijelu premise po kojem se nalaže sudu da situaciju u pogledu vjerovatnoće postojanja činjenica koje idu u korist optuženom treba rješavati presudom na način koji je povoljniji za optuženog.

42. Načelo *in dubio pro reo* na kojeg se žalba poziva, kao izraz pogodovanja optuženom, u sebi sadrži dva pravila. Prvo, koje se odnosi na činjenice koje idu na štetu optuženom. Ove činjenice, a radi se o bitnim, pravno relevantnim činjenicama, moraju biti utvrđene sa potpunom sigurnošću, u čemu je po mišljenju Apelacionog vijeća, prvostepeni sud nakon svestrane analize i ocjene izvedenih dokaza na glavnom pretresu, uz primjenu dokaznog standarda izvan razumne sumnje, tako i postupio. Što se tiče primjene drugog pravila iz ovog načela koje se veže za činjenice koje idu u korist optuženom, Apelaciono vijeće nalazi da, u konkretnom, odbrana optuženog ničim nije ukazala da bi ove činjenice trebalo smatrati vjerovatnim.

43. Apelaciono vijeće je jednako kao i pretresno vijeće imalo u vidu da prilikom opšteg razmatranja u vezi s ocjenom dokaza optužba snosi teret (*onus*) dokazivanja krivice optuženog. Tužilaštvo je izvan razumne sumnje dokazalo sve ključne navode

tačkaka optuženja, pri čemu se odlučujuća činjenična utvrđenja iz presude kada je riječ o kvalitetu izvedenih dokaza tužilaštva, ne zasnivaju samo na indicijama, već i na postojanju mnoštva direktnih dokaza, u prvom redu svjedočenja očevidaca (tačka 1. i 8. izreke presude), kao i svjedoka – oštećenih (tačke 2-7 izreke presude).

44. Pa i kada se pobijana presuda poziva na indicije ona to čini na način što podastire dokaze u odnosu na mnoštvo različitih okolnosti koje uzete u svojoj kombinaciji konfiguriraju postojanje konkretne činjenice od koje zavisi krivica optuženog. Naime, Apelaciono vijeće je kod ovog imalo u vidu stanovište po kojem „*kombinacija tih okolnosti obično i postoji samo zato što je doista i postojala ta konkretna činjenica.*”⁷ Stoga, Apelaciono vijeće u svjetlu istaknutih žalbenih prigovora nije moglo doći do utvrđenja da postoji još neki također razumno moguć zaključak na osnovu istih dokaza osim onog do kojeg je došlo prvostepeno vijeće, a kojim bi se podrazumijevalo da određena činjenica možda nije postojala.

45. Kada ovako nalazi Apelaciono vijeće ima na umu da je prvostepeno vijeće ispitalo sve provedene dokaze, dalo njihovu potpunu ocjenu, kako svakog dokaza pojedinačno, tako i u cijelini i njihovoj međusobnoj povezanosti, suprotstavljajući dokaze odbrane i optužbe, te na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, donijelo odluku po pitanju krivice optuženog za radnje opisane u izreci presude.

46. Na osnovu svega navedenog, Apelaciono vijeće smatra da su žalbene tvrdnje kojim je postupanje prvostepenog suda u odnosu na ispravnost predmeta sa procesnopravne strane uzrokovalo bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. ZKP BiH na štetu optuženog, neosnovane pa ih je kao takve valjalo u cjelosti odbiti.

⁷ MKTJ, drugostepena presuda u predmetu *Delalić*, par. 458.

IV. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

47. Osnova svake sudske presude jeste činjenično stanje. Samo na pravilnom i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju je moguće pravilno primijeniti krivični zakon. S obzirom na ograničenje po kom drugostepeno vijeće presudu ispituje samo u okviru istaknutih žalbenih navoda, kako je to izričito propisano u čl. 306. ZKP BiH, time je određen i obim u kojem će apelaciono vijeće ispitati pobijanu presudu ukoliko se činjenično stanje napada određenim konkretnim tvrdnjama. Iz navedenog proizilazi stav po kome Apelaciono vijeće neće ispitivati istinitost svih činjenica sadržanih u pobijanom dijelu presude.

48. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost činjeničnih zaključaka.

49. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

50. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan žalbeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

51. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

52. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.⁸ Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

53. Da bi dokazao da je donesena nepravilna presuda, žalilac mora pokazati da navodno pogrešno i nepotpuno činjenično stanje koje je utvrdilo prvostepeno vijeće opravdano dovodi u sumnju krivicu optuženog.⁹ Da bi tužilac dokazao da je donesena nepravilna presuda, on mora pokazati da je, nakon što se u obzir uzmu činjenične greške koje je prvostepeno vijeće učinilo, eliminisana svaka osnovana sumnja u pogledu krivice optuženog.¹⁰

B. ŽALBA ODBRANE OPTUŽENOG IBRE MACIĆA

54. Kako je već prethodno navedeno, branilac smatra da je pretresno vijeće zbog pogrešne ocjene dokaza pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, pogrešno i nepotpuno utvrdilo činjenično stanje. Obzirom da branilac kroz pojedinačne inkriminacije u odnosu na tačke 1-8 izreke presude iznosi razloge za navedeni stav, tako će i ovo Vijeće u nastavku dati odgovor.

⁸ M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

⁹ *Stupar i dr.*, drugostepena presuda od 09.09.2009., para. 328

¹⁰ *Ibidem*

1. Pojedinačne inkriminacije: tačka 1. izreke presude (ubistvo starica Ane Kuljanin, Danice Kuljanin, Cvijete Kilibarda i Jelke Kilibarda)

55. Pored već isticanih prigovora, koje je žalba potencirala i u dijelu koji se odnosi na bitne povrede, a koji se prvenstveno tiču pitanja (ne)saglasnosti svjedoka na okolnosti koji vojnici su ostali kraj čatrnje, a koji su otišli prema kućama, žalba u odnosu na predmetnu inkriminaciju iz tačke 1. izreke presude pokušava osporiti i kredibilitet svjedoka Salke Macića. Odbrana kroz cijelu žalbu (u odnosu na ovu tačku) ukazuje na manjakvosti iskaza svjedoka Salke Macića, smatrajući da se isti ne može cijeniti na način kako je to urađeno u pobijanoj presudi.

56. Također, odbrana smatra da se iz obrazloženja presude ne može vidjeti zašto je Vijeće nekom dokazu poklonilo vjeru, a nekom ne. U tom smislu, odbrana ukazuje da pretresno vijeće nije dovelo u vezu iskaz Šehe Macića sa ostalim svjedocima, odnosno sa iskazima Nurke Fišića, Hamdije Fišića, Zajke Fišića.

57. Nadalje, branilac smatra da je bitno istaći da proizvoljan zaključak u pobijanoj presudi da je „pucnjava“ koji su čuli svjedoci kraj čatrnje povezana sa ubistvom starica, obzirom da su isti izjavili da se pucalo sa svih strana, te da se nije moglo razaznati odakle je pucnjava dolazila.

58. U nastavku žalbe, branilac potencira i pitanje izjave Ibri Macića, koju je vještačio vještak grafolog, ističući kako je nalaz i mišljenje istog nepravilno cijenjen.

59. Odbrana posebno ističe i pitanje puške koju je optuženi koristio, a naročito se osvrće i na iskaz svjedoka Nurke Fišića koji je promijenjen na glavnom pretresu.

60. Na kraju, odbrana osporava presudu i iz razloga što vijeće nije obrazložilo iz kojih razloga nije cijenilo iskaz optuženog Ibri Macića u odnosu na okolnosti dešavanja u Blacama.

Zaključak Apelacionog vijeća

61. Apelaciono vijeće žalbene prigovore nalazi neosnovanim.

62. Naime, oko saglasnosti iskaza svjedoka na okolnost razdvajanja vojnika, odnosno pitanje koji su ostalo kraj čatrnje, a koji su otišli prema kućama, Vijeće je već iznosilo

argumentaciju i u dijelu koji daje obrazloženje u odnosu na bitne povrede. Međutim, u smislu utvrđenog činjeničnog stanja, bitno je ukazati na sljedeće. U paragrafu 147. pobijane presude je jasno utvrđeno da iz iskaza Šehe Macića proizilazi da kraj čatrnje nije ostao Ibro Macić, a da iz iskaza Nurke Fišića proizilazi da je Ibro Macić bio u grupi koja je otišla prema Donjim Blacama, sa čim su saglasni i iskazi svjedoka Hamdije Fišića i Zajke Fišića. Dakle, u pogledu prisustva i kretanja optuženog inkriminisanog dana, ni za ovo Vijeće nije upitno da se isti odvojio sa grupom vojnika koja je otišla prema kućama, a nastojanja žalbe da ukažu na nesaglasnost svjedoka u pogledu i ostalih koji se jesu ili nisu odvojili od vojnika koji su ostali kraj čatrnje, su za raspravljavanje ovog pitanje potpuno irelevantna.

63. U odnosu na svjedoka Salku Macića koji je direktno inkriminisao optuženog Ibru Macića, odbrana kroz isticanje niza kontradiktornosti bezuspješno pokušava osporiti kredibilitet istog. Naime, ovo Vijeće nalazi da je pretresno vijeće bilo u najboljoj situaciji da cijeni iskaz spomenutog svjedoka, te da je isto učinilo sa naročitom pažnjom, a da pomenute i nerelevantne kontradiktornosti mogu biti posljedica činjenice da je svjedok u davanju iskaza, kako je to zaključilo i pretresno vijeće u paragrafu 183. pobijane presude, imao puno pravo da se ne samoinkriminiše, zbog čega su prividno mogle nastati određene kontradiktornosti.

64. U svjetlu navedenog, ovo Vijeće nalazi za bitnim upravo na ovom mjestu odgovoriti i na prigovore po pitanju spornih izjava Ibre Macića i Salke Macića, koje su isti dali u SIS-u HVO Konjic, kao pripadnici jedinice Mitketa Pirkića. Naime, prema kazivanju Salke Macića, on i Ibro Macić su potpisali pismene izjave iz kojih proizilazi da su našli nešto žena i baba koje su ubili, a što proizilazi i iz uložene materijalne dokumentacije (Izjava Ibre Macića – prilog Nalaza i mišljenja grafologa – T-8 i Izjava Salke Macića O-16). Protivno tvrdnjama žalbe, u odnosu na Salku Macića, predmetna izjava je cijenjena u vezi sa njegovim svjedočenjem na glavnom pretresu, kada je isti ispustio navode da je on lično pucao. Naime, Salko Macić je u Izjavi vlastoručno napisao da *„Mitko Pirkić nam je dao zadatak da očistimo karjon Raketnice kako mi znamo i umijemo. Mi smo krenuli 13.06. i po noći očistili teren potpuno, đe nismo ni kokošku ostavili iza sebe. Odatle smo krenuli u selo Blace, gdje smo našli nešto žena i baba koje smo mi lično, Kolumbova ekipa pobili...“*^[1].

^[1] Dokaz Odbrane br: O-16;

Svjedok je, istina, na glavnom pretresu ispustio svoje učešće u inkriminiranim radnjama, ali Vijeće je, uvažavajući svjedokovo pravo da se ne saominkriminiše, istu prihvatilo u dijelovima koji su bili bitni za učešće optuženog Ibre Macića. Naime, predmetne izjave su saglasne u dijelu koji se odnosi na opšti tok dešavanja kritičnog dana, što je potkrijepljeno i ostalim provedenim dokazima.

65. U pogledu izjave Ibre Macića, nasuprot žalbenim navodima, ovo Vijeće prihvata stav prvostepenog suda da je vještak grafolog zaključio da je predmetnu izjavu vjerovatno svojeručno potpisao Ibro Macić. Naime, uvidom u transkript¹¹ sa glavnog pretresa na kojem je svjedočio Esad Bilić, vještak grafolog, ovo Vijeće zaključuje da je analizi njegovog iskaza odbrana pristupila parcijalno i paušalno, odnosno da navodi dijelove iskaza kako to istoj odgovara. Iz navedenog svjedočenja proizilazi da je istina da postoje dva načina rada prilikom predmetnog vještačenja, preferiranjem sličnosti ili razlika, međutim, vještak ima slobodu da se opredijeli za jedno ili drugo, pa obzirom da se u konkretnom slučaju vještak opredijelio za način preferiranja sličnosti, i tom prilikom utvrdio da se vjerovatno radi o rukopisu Ibre Macića, pokazuje se neosnovanim isticati šta bi bilo da je preferirao razlike. Vještak je imao slobodu prilikom izrade nalaza i mišljenja, te isti nije imao nikakav razlog da bude pristrasan, ili da neosnovano tereti optuženog, pa se slijedom navedenog ukazuje pravilnim i zaključak pretresnog vijeća kada prihvata nalaz i mišljenje vještaka, te kada izjavu Ibre Macića, kao dokaz, dovodi u vezi sa ostalim dokazima, prvenstveno izjavom Salke Macića, kao i njegovim iskazom, te ga nalazi odgovornim za radnje pobliže opisane u tački 1. izreke presude.

66. S tim u vezi, ovo Vijeće potpuno prihvata stav u pobijanoj presudi kada se zaključuje u paragrafu 187.:

„Kada se iskaz Salke Macića koji je ispričao kako je Ibro Macić pucao u pravcu starica, te iskazi Mumina Fišića i Nurke Fišića koji su na detaljan način od ostalih svjedoka opisali šta im je Ibro Macić tada rekao o ubistvima, dovedu u međusobnu vezu, te u sveukupnosti u vezi sa saglasnim iskazima svjedoka Šehe Macića, Hamdije Fišića i Zajke Fišića, da je po povratku od kuća, neko iz grupe u kojoj je Ibro Macić, kaže „hajte ima ovamo cura“, da se radi o staricama koje su pobili, a da se prije toga čula pucnjava i da su vojnici koji su ostali da jedu, pitali,

¹¹ Transkript glavnog pretresa od 18.04.2014. godine

zašto se puca¹², po Vijeću čine saglasnu cjelinu koja upućuje na zaključak, da je optuženi Ibro Macić bio u grupi vojnika koja je otišla do kuće, te pucajući iz puške učestvovao u lišenju života starica a način kako je to opisao svjedok Salko Macić.“

67. Nasuprot žalbenim navodima, koji u svjetlu prethodno navedenog pokušavaju prikazati i pogrešnu ocjenu iskaza Mumina Fišića i Nurke Fišića, naročito ističući kako je pretresno vijeće prihvatilo iskaz Nurke Fišića iz istrage, a ne izmijenjeni iskaz s glavnog pretresa, ovo Vijeće nalazi sljedeće. Uvidom u zapisnik o saslušanju svjedoka Nurke Fišića, broj T20 0 KTRZ 0001870 11 od 17.10.2011. godine, a koji je dao u prostorijama Tužilaštva BiH, proizilazi da je u iskazu datom na ovaj zapisnik vrlo uvjerljivo opisao okolnosti na koje je pitan. Apelaciono vijeće u tom smislu posebno ukazuje na sljedeći dio zapisnika, koji za ovo Vijeće nedvosmisleno ukazuje da je isti relevantan, te da je opravdano poklonjena vjera tom iskazu, a ne iskazu datom na glavnom pretresu:

„Međutim, obzirom da ja tokom svog života nikad nisam dolazio u sukob sa zakonom, niti sam ispitivan od policije o bilo čemu, ovaj razgovor sa pripadnicima SIPA-e na mene je ostavio naročit uticaj i ja sam počeo svakodnevno da razmišljam o tome događaju i da se pokušavam sjetiti svih detalja vezanih za njega. Naročito kada sam prije par dana, zajedno sa ostalim učesnicima tog događaja otišao na područje Blaca i kada sam ponovo vidio taj prostor, tada mi se sjećanje o tom događaju vratilo skoro u potpunosti, jer kako sam rekao vidio sam tačno to područje i bili su prisutni skoro svi učesnici tog događaja, pa sam boraveći ta dva-tri sata na Blacama posmatrao i sebe i druge učesnike pojedinačno i razmišljao gdje se ko nalazio u trenutku dešavanja događaja.“

68. Po ocjeni ovog Vijeća, uzimajući u obzir prethodno navedeno, pretresno vijeće je u paragrafu 186. pravilno zaključilo da objašnjenje svjedoka Nurke Fišića zbog čega je promijenio navedeni iskaz iz istrage, nije ubjedljiv argument, te da je očigledno da je na glavnom pretresu htio prešutjeti činjenice koje je znao i rekao tokom istrage, i na taj način pomoći optuženom Maciću.

69. Iako žalba posvećuje naročito pažnju pitanju puške koju je optuženi Macić koristio, pokušavajući time ukazati na manjkavosti povezanosti radnje izvršenja i posljedice djela,

¹² Iskaz svjedoka Hamdije Fišića od 24.09.2013. godine

ubistva, Apelaciono vijeće nalazi isto paušalnim i neosnovanim. Naime, Salko Macić koji je direktno inkriminisao Ibru Macića, i čiji iskaz je prvostepeni sud prihvatio kao relevantan, naveo je kako nije siguran koju pušku je imao optuženi Macić, ali da misli da je radilo o M 48 tandžara. U tom smislu odbrana potencira da ako se radilo o navedenom oružju, da onda opis događaja ne odgovara, obzirom da zvuk prilikom pucanja iz vatrenog oružja koji svjedoci opisuju kao „bum, bum, bum“ i stresanje marama starica ukazuje na rafalnu paljbu koja nije moguća iz naveden puške. Naime, ovo Vijeće nalazi, da je o navedenom bespredmetno raspravljati. Da li se radi o „bum, bum, bum“ ili „dum, dum, dum i gotovo“, kako pobijana presuda u paragrafu 175. navodi, za ovo Vijeće ne predstavlja relevantnu okolnost, jer navedeno predstavlja uobičajen, odnosno kolokvijalan način opisivanja pucnjave, bez ikakvih namjera ukazivanja o kojem se oružju radi. U tom smislu, žalbeni navodi koji pokušavaju da navedeni opis povežu sa oružjem koje se koristilo, za ovo Vijeće ukazuju se bezuspješnim. Također, kako to proizilazi iz iskaza Nurke Fišića: „*Znate pucalo se ono i iz Rakitnice kad smo išli i gori i ondara ne mogu se ja tačno sjetiti oni kako se tu ta pucnjava čula, samo se čula pucnjava i rafalna, pojedinačna ili ne znam*“¹³, jasno je da sve što su toga dana čuli svjedoci opisuju kao pucnjava, pa se nastojanja odbrane da zabunom koju su svjedoci imali u pogledu pucnjava koje su se dešavale predstave kao nedostatak u dokazivanju ubistva starica se, također, ukazuju bez potrebne dokazne i logične osnove.

70. U vezi sa navedenim, i žalbeni prigovori koji se odnose na okolnosti da je pucnjava koju su vojnici kraj čatrnje čuli povezana sa ubistvom starica, ukazuju se neosnovanim. Naime, tačno je da su svjedoci naveli da se u tom trenutku pucalo sa svih strana, ali sud dokaze cijeni i samostalno i u vezi sa svim drugim dokazima, pa ako se na osnovu svih ostalih dokaza van sumnje utvrdilo da su u tom trenutku desilo ubistvo starica, to se ukazuje osnovanim i zaključak da je pucnjava koja se čula kraj čatrnje može povezati sa navedenim ubistvom.

71. Nasuprot žalbeni navodima, kako je propust prvostepene presude i u pogledu činjenice da nije cijnila, odnosno da se nigdje ne navodi iskaz optužeo Macića, koji je svjedočio u korist svoje odbrane na okolnosti dešavanja u Blacama, Apelaciono vijeće

¹³ Transkript sa glavnog pretresa od 17.09.2013. godine.

nalazi kako pretresno vijeće nije u obavezi da se osvrne na svaki izvedeni dokaz¹⁴, a to što se radi o svjedočenju optuženog, isto ne čini drugačijim od bilo kojeg drugog svjedočenja obzirom da isti ukoliko se odluči da da iskaz, bude poučen o svim pravima i posljedicama davanja iskaza u svojstvu svjedoka. Međutim, ovo Vijeće ipak napominje, da se u paragrafu 87. pobijane presude, u kojem se istina govori o drugim inkriminiranim događajima, spominje iskaz Ibri Macić dat u svojstvu svjedoka, pa se iz toga može zaključiti da je prvostepeni sud cijenio kao dokaz navedeno svjedočenje, ali da je očito da u istom nije bilo ništa relevantno što bi dovelo do drugačije odluke u odnosu na okolnosti inkriminiranog događaja iz tačke 1. izreke presude. S tim u vezi, ovo Vijeće je izvršilo uvid u transkript sa glavnog pretresa od 07.11.2014. godine, te iz istog zaključilo da navodi optuženog ne mogu dovesti u pitanje, niti samostalno, niti sa drugim dokazima odbrane, dokaze tužilaštva na kojima je zasnovana odluka o krivici optuženog.

72. *Vice versa* žalbenim navodima u pogledu broja ubijenih starica, ovo Vijeće ukazuje na paragraf 170.¹⁵ pobijane presude, a koji zaključak pretresnog vijeća u potpunosti nalazi ispravnim, te ga kao takvog i prihvata.

73. Apelaciono vijeće je, a protivno žalbenim navodima, utvrdilo da na strani optuženog jeste postojala namjera, odnosno elemenat svijesti, za lišavanjem života starica, a što nesumnjivo proizilazi iz svih radnji koje je optuženi preduzeo kritične prilike. Naime, isti je došao u kuću skupa sa ostalim naoružanim istomišljenicima, pucao u nezaštićene starice koje su sjedile u kući, te ih na taj način bez ikakvog povoda i razloga na naročito svirep način lišio života. Optuženi je potom u svojoj Izjavi naveo da su *pripadnici odreda Fišić Mirsada dana 13.06.1992. godine sve popalili i ubili žena sedam komada...* Dakle, optuženi je postupao sa direktnim umišljajem, bio svjestan posljedica preduzetih radnji i htio njihovo nastupanje, u čemu je postupao zajedno sa još jednim pripadnikom ARBiH.

¹⁴ Žalbeno vijeće u predmetu Kvočka podsjeća na to da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno Vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinske važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrutati se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu. (presuda Žalbenog vijeća u predmetu Kvočka i dr., par. 23-25)

¹⁵ „Osim toga, evidentne razlike o potencijalnom broju žrtava stradalih kritične prilike, saglasno provedenim dokazima govore, da tada nisu ubijene samo starice koje su jedine i poimenično navedene žrtve u činjeničnom navodima optužnice. Naime, dokazi Tužilaštva T-19 i T-16, govore da su kritične prilike na Blacama ubijeni i Jelka Golubović, čije tijelo je pronađeno nedaleko od kuće Milutina Kuljanina, zatim Manojlo Golubović i njegova supruga Spasenija, Milica Kilibarda i drugi, sve osobe starije životne dobi. Međutim, kako ova ubistva nisu predmetom inkriminiranih radnji po optužnici, Vijeće se nije bavilo egzaktnim utvrđivanjem događaja u vezi sa istima.“

74. Dakle, iz utvrđenog činjeničnog stanja, ovo Vijeće izvodi nesumnjiv zaključak da je optuženi Ibro Macić u izvršenju predmetnih inkriminacija postupao kao saizvršilac¹⁶, odnosno izvršio ubistvo civila – starica Ane Kuljanin, Danice Kuljanin, Cvijete Kilibarda i Jelke Kilibarda, te na taj način počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

2. Pojedinačne inkriminacije: tačke 2. izreke presude (nečovječno postupanje prema Petru Petroviću)

75. Žalba u odnosu na tačku 2. izreke presude navodi da je Sud propustio da u cijelosti cijeni iskaz svjedoka Petra Petrovića, kao i da isti nije doveo u vezu sa ostalim materijalnim dokazima i iskazima drugih svjedoka. U tom smislu, žalba ukazuje na različite iskaze svjedoka u pogledu fizičkih karakteristika optuženog. Također, branilac ističe da je trebalo cijeliti činjenicu da je optuženi Ibro Macić u Musalu došao tek početkom maja 1993. godine u pratnji Edhema Žilića, a da je svjedok Petrović kategorično tvrdio da optuženog Macića upoznao 19.04.1993. godine.

Zaključak Apelacionog vijeća

76. Apelaciono vijeće žalbene prigovore nalazi neosnovanim.

77. Naime, kako je to pretresno vijeće pravilno zaključilo u paragrafu 205. pobijane presude, svi svjedoci su u skladu sa osobnostima sopstvene percepcije zapazili, te sopstvenom sposobnošću izražavanja prenijeli ono što su zapamtili na licu i tijelu optuženog.

78. Tako, u pogledu same inkriminacije detaljno opisane u izreci presude svjedočio je lično oštećeni Petar Petrović, koji je opisao izgled optuženog iz inkriminisanog perioda na način da je Macić nosio crnu uniformu, narukvicu sa nitnama oko ruke, imao strašan, nepristupačan pogled, crne obrve i crnu kosu, visok oko 170, 160 cm (para 198). Iako je svjedok izjavio, a kako to žalba potencira, da je optuženi u tom period bio mršaviji nego

¹⁶ Paragraf 133. pobijane presude: "Vijeće je u odnosu na činjenični sadržaj optužnice, u tački 1. Izreke presude izostavilo ime optuženog Osmana Brkana koji je za iste radnje pravomoćno oslobođen, pri tom, dodajući da optuženi nije jedna osoba koja je kritične prilike učestvovala u lišenju života starica i tom pravcu usaglašavajući činjenična utvrđenja sa sadržajem i ocjenom provedenih dokaza na glavnom pretresu."

danas, ovo Vijeće ne nalazi da je predmetni navod u suprotnosti sa opisom svjedoka A1 i A2 koji su izjavili da je "Maca" iz Musale imao izrazito *široka ramena i jake ruke, krupan vrat sastavljen sa ramenima*, kako to žalba potencira. Naime, pojedine razlike među izjavama svjedoka nisu odlučne da se radi o drugom licu, budući da su svi svjedoci jasno i u više navrata rekli da se radilo upravo o Ibri Maciću zv. "Maca", a neki su ga prepoznali i u sudnici. Svjedok Petrović je, prema vlastitom kazivanju boravio duži vremenski period u Musali i u više navrata je viđao optuženog, čuo od drugih oštećenih da se radi upravo o Ibri Maciću, kojeg je i identifikovao kao lice koje ga je kritične prilike premlatio. Navedeno su potvrdili i svjedoci S1 i Bruno Boras. Suštinski, prema ocjeni Apelacionog vijeća, svi svjedoci su potvrdili da je optuženi u to vrijeme bio mlad momak, svijetlih očiju i karakterističnog pogleda crnih obrva, tamne kose i izraženih jagodičnih kostiju, dok su sve ostale razlike posljedica već objašnjenje situacije u prethodnom paragrafu.

79. U tom smislu, Apelaciono vijeće ukazuje da su eventualna odstupanja između iskaza svjedoka isključivo posljedica različitosti u ljudskoj percepciji, a što je i razumljivo naročito ako se uzme u obzir da su svi navedeni svjedoci koje žalba navodi ujedno i oštećeni, i da se na iste odnose preostale tačke izreke presude, te da su određena odstupanja razumljiva obzirom na stanje straha i neizvjesnosti kod navedenih lica, pa je logično da su drugačije mogli doživjeti i sagledati situaciju. Apelaciono vijeće je primjetilo da branilac i u odnosu ostale tačke izreke presude, u odnosu na svjedočenja svjedoka-oštećenih, ističe razlike u opisu fizičkih karakteristika optuženog, ali se na isto više neće osvrnati, obzirom da je svoj zaključak po tom pitanju dalo na ovom mjestu.

80. U odnosu na žalbene prigovore koji se tiču tvrdnje svjedoka Petrovića da je optuženog upoznao u drugoj polovini aprila, 19.04.1993. godine, a da isto nije moguće, jer je optuženi i prema zaključku pretresnog vijeća u Musalu došao u mjesecu maju, ovo Vijeće ističe da je pretresno vijeće, a na što ima pravo u mjeri da se ne prekorači optužba, prilagodilo činjenični opis u izreci stanju utvrđenom na glavnom pretresu, nalazeći da se inkriminirani događaj opisan u tački 2. izreke presude, odnosno nečovječno postupanje prema Petru Petroviću, desio neutvrđenog dana mjeseca maja 1993. godine.¹⁷ Cijeneći navedeno, žalbeni prigovori dati u ovom pogledu ostaju bez adekvatne argumentacije, obzirom da je jedino relevantno bilo utvrditi da je optuženi u *vrijeme inkriminisanog*

dogđaaja bio u Musali, te da je van razumne sumnje utvrđeno da je nečovječno postupao prema Petru Petroviću, a što proizilazi iz njegovog iskaza, kao i iskaza svjedoka S1¹⁸ i Brune Borasa.¹⁹

3. Pojedinačne inkriminacije: tačka 3. izreke presude (mučenje svjedoka pod mjerama zaštite S1)

81. U pogledu tačke 3 izreke presude, žalba navodi da je pretresno vijeće pogrešno cijenilo iskaz svjedoka-oštećenog S1, te da nije pažljivo cijenilo činjenicu da navedeni svjedok ni u jednom u od iskaza datim prije nego pred tužilaštvom (dva puta u Konjicu i u Ministarstvu bezbjednosti 03.04.2012. godine) nije spomenuo tetovažu na ruci optuženog.

82. Također, odbrana osporava prepoznavanje optuženog u sudnici od strane svjedoka-oštećenog S1.

Zaključak Apelacionog vijeća

83. Apelaciono vijeće žalbene prigovore nalazi neosnovanim.

84. U pogledu nastojanja žalbe da ospori kredibilitet svjedoka S1, ukazujući na navodne nedostatke u smislu opisa optuženog, odnosno činjenice da navedeni svjedok tek nakon 2 ili 3 ispitivanja spomenuo tetovažu optuženog, Apelaciono vijeće nalazi da navedeno nema utjecaja na vjerodostojnost iskaza svjedoka. Naime, nakon toliko vremena, a uzimajući u obzir da pri svakom ispitivanju oštećena lica ponovo mogu preživljavati doživljene traume, sasvim je razumljivo da se ne mogu sjetiti svih pojedinosti. Pa je sasvim opravdano da lica koja ga ispituju pokušavaju određeni potpitanjima pomoći mu da se prisjeti svih relevantnih činjenica, kao što je u ovom slučaju bilo sa tetovažom.

¹⁷ Navedeno proizilazi iz pitanja članova vijeća prilikom ispitivanja svjedoka Petra Petrovića (transkript za glavni pretres od 15.11.2013. godine)

¹⁸ Transkript sa glavnog pretresa od 15.11.2013. godine: „Branilac: I samo još da Vas pitam, za vrijeme tog Vašeg boravka tu, da li se šta desilo Petrović Petru?

Svjedok: Pa, jeste.

Branilac: Šta se desilo?

Svjedok: Udarali su ga.

Branilac: Ko, kad se to desilo?

Svjedok: Ne znam tačno kad je se desilo, uglavnom da on je nosio nešto je nosio, da nije sendvić ili nešto...“

¹⁹ Transkript sa glavnog pretresa od 21.02.2014. godine

85. Iskaz svjedoka S1 nije doveden u sumnju bilo kojim drugim dokazima, već je isti i prema nalazu ovog Vijeća prihvatljiv i uvjerljiv, kako je to našlo i pretresno vijeće, a uz to ovo Vijeće ukazuje i na paragraf 220. pobijane presude gdje je zaključeno da je svjedok Petar Petrović izjavio da su neka lica prošla dosta gore od njega (npr. Zdenko Ljoljo i S1), što ukazuje na potkrijepljenost iskaza svjedoka S1.

86. U odnosu na prigovor odbrane u vezi prepoznavanja optuženog u sudnici, Apelaciono vijeće nalazi da takvo prepoznavanje ne predstavlja procesnu radnju dokazivanja u smislu zakonske odredbe člana 85. stav 3. i 4. ZKP BiH, i isto je cijenjeno isključivo u vezi sa iskazima svjedoka i ostalim dokazima prema načelu slobodne ocjene dokaza. Pa stoga navedeno prepoznavanje nije imalo odlučujući značaj niti takvu dokaznu snagu kod ocjene dokaza izvedenih neposredno na glavnom pretresu, a čijom ocjenom se vijeće isključivo bavi kod donošenja odluke o odlučnim činjenicama i krivici optuženog.

4. Pojedinačne inkriminacije: tačka 4. izreke presude (nečovječno postupanje prema Dragutinu Pažulju)

87. U odnosu na na inkriminisani događaj iz tačke 4. izreke presude, žalba navodi da je pretresno vijeće moralo cijeniti iskaz svjedoka u dijelu u kojem isti navodi da mu se tu noć kada je neki čovjek došao po njega i izveo ga iz prostorije, bilo teško orijentisati, jer je bio mrak, nije bilo svjetla, i da je jedino mjesečina osvjetljavala prostoriju.

88. Odbrana ističe da je navod pretresnog vijeća da je svjedok vidio "Macu" koji je bio okrenut prema njemu u suprotnosti sa iskazom svjedoka jer je isti izjavio da je vidio samo pendrek, i da je "Macu" prepoznao po glasu.

Zaključak Apelacionog vijeća

89. Apelaciono vijeće žalbene navodi nalazi neosnovanim.

90. Nasuprot insistiranju odbrane u žalbi kako je pretresno vijeće pogrešno utvrdilo činjenično stanje, kao i da je pogrešno cijenilo iskaz svjedoka, ovo Vijeće nalazi u potpunosti ispravnim navode iz pobijane presude u odnosu na ovu tačku, te prihvata i konačan zaključak pretresnog vijeća iznijet u paragrafu 233. pobijane presude.

91. Naime, iz transkripta sa glavnog pretresa od 07.02.2014. godine, kada je svjedočio oštećeni Dragutin Pažulj, proizilazi sljedeće:

Tužilac: Ko je bio u toj prostoriji?

Svjedok: U toj prostoriji je bio Maca.

Tužilac: Je li on bio sam u toj prostoriji?

Svjedok: Ja sad ne mogu tvrditi ko je, da li je još neko sa njim bio.

Tužilac: Jeste li Vi vidjeli još jednu osobu?

Svjedok: Vidio sam njega, pošto je mjesečina, dio mjesečine probijao i tačno ga osvjetljavalo onaj.

Tužilac: Jeste li Vi sigurni da Vi vidite tada njega?

Svjedok: Ma, znate šta, kad se, još kad mi se obratio glasom, to je bilo, znate. A pendrek u ruci, jedini ga je on nosio u tom logoru, jedini. Znate, jedini. I onda kad me je počeo sapunjavati...”

...

Branilac: Stajao, dobro, hvala. A recite mi molim Vas, je li bio okrenut prema Vama ili leđima od Vas?

Svjedok: Okrenut prema meni.

Branilac: Sad mi recite molim Vas, rekli ste na pitanje tužiteljice da sma., da mislite da je to Maca jer je on jedini nosio palicu.

Svjedok: Tako je.

Branilac: Je li samo po tom Vi procjenjujete da bi to mogao biti Maca?

Svjedok: Da Vam kažem..

Branilac: Ja Vas pitam.

Svjedok: Čim se on meni oglasio, i čim sam vidio palicu znao sam ko je. Jer Vi kad upoznate nečiji glas, ne može, ne možete Vi ovako onaj to sebi iz glave zaboraviti.

Branilac: Dobro.

Svjedok: A u tom vremenu, u tom strahu, svemu, to se najlakše pamti.”

92. Dakle, iz prethodno navedenih dijelova iz transkripta jasno proizilazi neosnovanost žalbenih navoda odbrane, te bezuspješnost ukazivanja na navodne nepravilne zaključke pretresnog vijeća.

5. Pojedinačne inkriminacije: tačka 5 izreke presude (nečovječno postupanje prema svjedoku pod mjerama zaštite S)

93. Povezujući iskaze svjedoka S, A1 i A2 žalba smatra kako je pretresno vijeće izvelo pogrešan zaključak o krivici optuženog u pogledu radnji iz ove tačke izreke presude. Žalba isto zasniva na tvrdnjama kako svjedok S nije mogao od svjedoka A1 i A2 saznati da ga je premlatio Ibro Macić.

Zaključak Apelacionog Vijeća

94. Apelaciono vijeće žalbene prigovore nalazi neosnovanim.

95. Nasuprot žalbenim prigovorima odbrane, ovo Vijeće nalazi ispravnim zaključke koje je prvostepeni sud iznio u dijelu obrazloženja u odnosu na ovu tačku izreke presude. U tom smislu, Apelaciono vijeće ukazuje da je pretresno vijeće konstatovalo da se razlikuju iskazi svjedoka S, A1 i A2 u pogledu okolnosti kada i od koga je svjedok S saznao da je stražar koji ga je pretukao "Maca", ali pretresno vijeće je potpuno pravilno zaključilo da navedena okolnost nije od odlučujuće važnosti jer je svjedok S bio siguran da je "Maca" osoba koja ga je kritične prilike, i ne samo tada, zlostavljala i tukla, prepoznajući ga na fotoalbumu koji je sastavni dio zapisnika o saslušanju svjedoka pred Tužilaštvom BiH, te u sudnici kao Ibru Macića. (vidi para 242. pobijane presude)

96. Također, ovo Vijeće ističe da je pretresno vijeće pravilno cijenilo da je svjedok S saglasan u pogledu opisa optuženog sa svjedocima S1, Dragutinom Pažuljom i Petrom Petrovićem (određene razlike nebitne, vidi para. 78. ove presude), što sve ukazuje na činjenicu da se u pogledu činjeničnih navoda iz tačke 5. izreke presude svjedoku S se osnovano poklanja vjera.

6. Pojedinačne inkriminacije: tačka 6. izreke presude (mučenje svjedoka pod mjerama zaštite A2)

97. Obzirom da se u odnosu na tačku 6. izreke presude ponavljaju žalbeni razlozi iznijeti u odnosu na tačku 2. i 5. izreke presude, ovo Vijeće upućuje na paragrafe 75. i 93. ove presude.

7. Pojedinačne inkriminacije: tačka 7. izreke presude (nečovječno postupanje prema svjedocima oštećenim A1, A2, S i Đalto Ivica)

98. Žalba u kontekstu tačke 7. izreke presude ističe da je Vijeće propustilo da cijeni iskaz svjedoka S u vezi sa iskazom svjedoka A1 koji je izjavio da je u Musalu dolazio Miralem Macić, kao i da u obrazloženju presude nije cijeno iskaz svjedoka A1 koji je dao na zapisnik, niti je naveo zbog čega poklanja vjeru iskazu svjedoka A1 koji je dao pred Sudom BiH u odnosu na iskaz koji je dao na zapisnik od 10.08.2011. godine. Pored niza kontradiktornosti u odnosu na iskaz svjedoka A1 koji žalba potencira, ista navodi i da je vijeće propustilo da cijeni i iskaz svjedoka Edhema Žilića koji je izjavio da Ibro Macić nije bio u Musali u periodu 7. mjeseca.

Zaključak Apelacionog Vijeća

99. Apelaciono vijeće žalbene prigovore nalazi neosnovanim

100. Nasuprot žalbeni navodima, ovo Vijeće nalazi da je pretresno vijeće pravilno cijeno iskaz svjedoka, kako samostalno, tako i u vezi sa svim ostalim dokazima. Naročito je bitno ukazati da je pretresno vijeće, kako to ovo Vijeće nalazi da proizilazi iz paragrafa 274. pobijane presude, bilo u situaciji da neposredno stekne dojam o uvjerljivosti iskaza A1, koji je plaćući tokom svjedočenja opisivao preživljene strahote.

101. Također, žalba potpuno neosnovano navodi da pretresno vijeće nije cijeno iskaz svjedoka A1 koji je dao na zapisnik tokom istrage, niti dalo obrazloženje zbog čega navedeno nije učinilo, obzirom da ovo Vijeće nalazi da se u paragrafu 275. pobijane presude jasno navodi da je svjedok pojasnio da je u istrazi govorio o Miralemu Maciću, ali da isto nije bilo u kontekstu opisanih događaja zlostavljanja koji su predmetom tačke 7.

izreke presude, pa je pretresno vijeće u paragrafu 288²⁰ pobijane presude zaključilo i obrazložilo zbog čega je prihvatilo navedeno objašnjenje.

102. U odnosu na tvrdnje Edhema Žilića, kako Ibro Macić navodno nije bio u Musali tokom inkriminisanog događaja iz tačke 7. izreke presude, ovo Vijeće nalazi da je pretresno vijeće ispravno, još u paragrafu 105. pobijane presude, konstatovalo da na strani ovog svjedoka postoje interes da eventualno pomogne optuženom, obzirom na mogućnost samoinkriminisanja, pa obzirom na to, iskaz navedenog svjedoka nije bilo moguće ocijeniti kao kredibilan, niti mu pokloniti vjeru na navedene okolnosti.

8. Pojedinačne inkriminacije: tačka 8. izreke presude (Nečovječno postupanje prema oštećenim Zdenku Ljolji, Krunoslavu Trlinu, Igoru Dragiću i Goranu Nikšiću)

103. Obzirom da žalba u odnosu na tačku 8. je u velikoj mjeri ispreplela pitanje bitne povrede i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ovo Vijeće nalazi da je u paragrafu 37. dalo adekvatno obrazloženje na navedene prigovore.

V. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. – POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA

104. U pogledu ovog žalbenog osnova Apelaciono vijeće primjećuje da branilac u žalbi isti sadržajno ne razrađuje, već samo u uvodu žalbe ističe da je pretresno vijeće: "...pogrešno i nepotpuno utvrdilo činjenično stanje i *pogrešno primijenilo materijalno pravo...*".

105. S tim u vezi, ovo Vijeće, obzirom da nema konkretnih prigovora po ovom osnovu, neće se detaljnije upuštati u razmatranje istih, već će na ovom mjestu samo zaključiti da

²⁰ „Iako je tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka A1, branilac nastojao ukazati da je isti svjedok tokom istrage, pominjao Miralema Macića, Vijeće je prihvatilo objašnjenje da jeste pominjao Miralema Macića koji je dolazio u Musalu, što i proizilazi iz sadržaja zapisnika, ali da isti njega lično nikada nije udario, pri čemu je istakao da je osnovu koju je tada znao kao Maca i o kojem je govorio u kontekstu inkriminiranih radnji iz tačke 7. izreke presude, optuženi Ibro Macić.“

isti nisu osnovani, odnosno da je prvostepeni sud na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo.

VI. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH- ODLUKA O KRIVIČNO PRAVNOJ SANKCIJI

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

106. Prije nego se osvrne na konkretne žalbene prigovore, Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je u takvoj poziciji da najbolje može odmjeriti i ocjeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

107. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način. Apelaciono vijeće također, uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost, pa ako je Apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

108. Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

B. ŽALBE TUŽILAŠTVA BIH I ODBRANE

109. Tužilaštvo smatra da kazne zatvora u trajanju od 10 (deset) godina nije primjerena težini počinjenog krivičnog djela, okolnostima pod kojima je isto izvršeno, stepenu krivične odgovornosti optuženog, kao ni težini nastalih posljedica, a pogotovo da ne daje nikakvu satisfakciju žrtvama niti porodicama ubijenih koji ni do dan danas ne znaju gdje su tijela njihovih najmilijih, zbog čega predlaže da se prvostepena presuda preinači u pogledu visine izrečene kazne, te da se ista prema optuženom izrekne u dužem trajanju.

110. Odbrana u žalbi ne razrađuje konkretno ovaj žalbeni osnov, osim što konstatuje: „Također, Vijeće je zbog pogrešne ocjene dokaza pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, pogrešno i nepotpuno utvrdilo činjenično stanje i pogrešno primjenilo materijalno pravo, te na taj način postupilo protivno odredbama ZKP BiH, što je za posljedicu imalo dnošenje presude o krivično pravnoj sankciji kako ista glasi.“ Međutim, imajući u vidu da navedena konstatacija ipak ukazuje na stav odbrane po pitanju krivično pravne sankcije, a cijeneći svakako i princip proširenog dejstva žalbe, ovo Vijeće je našlo za shodnim ispitati presudu i sa ovog aspekta.

C. ZAKLJUČCI APELACIONOG VIJEĆA

111. Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim iznesene prigovore iz obje žalbe.

112. Razmatrajući odluku o krivičnopravnoj sankciji polazeći od istaknutih žalbenih navoda, Apelaciono vijeće je u okviru okolnosti koje su od uticaja na vrstu i visinu kazne (otežavajuće i olakšavajuće okolnosti) utvrdilo da je prvostepeni sud razmotrio i obrazložio stepen krivične odgovornosti optuženog imajući u vidu činjenicu da je postupao kao direktni izvršilac i saizvršilac, te da je svjesno i sa znanjem učinio i doprinio izvršenju krivičnih djela opisanih u izreci presude. Također, preresno vijeće je pravilno razmotrilo motive za izvršenje krivičnog djela, jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra, kao i okolnosti pod kojima je djelo učinjeno i držanje nakon učinjenja.

113. Pored ovog, prvostepeni sud je, utvrđujući stepen krivične odgovornosti optuženog, uzeo u obzir nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra, prof. dr. Abdulaha Kučukalića iz kojeg prozilazi da je optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio osoba koja se zbog

bitno smanjene uračunljivosti može blaže kazniti. Međutim, pretresno vijeće je, prema stavu ovog Vijeća, i pored navedene okolnosti ispravno utvrdilo da bi odmjeravanje kazne ispod zakonom propisanog minimuma bilo neadekvatno i nesrazmjerno izvršenom djelu i posljedicama istog, te u suprotnosti sa samom svrhom kažnjavanja. Osim toga, kako se to zaključuje i u pobijanoj presudi, djela ubistva, mučenja i nečovječnog postupanja, koja je optuženi počinio predstavljaju krajnje beskrupulozne, svirepe, ponižavajuće i uvredljive radnje, koje ukazuju na odsustvo i najmanjeg stepena suosjećanja i samilosti na strani optuženog, a da posljedice navedenog žrtve i danas osjećaju, što zasigurno predstavlja otežavajuću okolnost.

114. Od olakšavajućih okolnosti, ovo Vijeće nalazi ispravnim i navode prvostepenog suda da je optuženi u to vrijeme bio osoba mlađe životne dobi (22 godine), da je porodičan, te da je imao korektno držanje pred sudom.

115. U skladu sa navedenim, ovo Vijeće zaključuje da je pretresno vijeće, nasuprot insitiranjima žalbe tužilaštva u smjeru strožijeg kažnjavanja, a odbrane u smjeru blažeg, odnosno potpunog oslobađanja od krivične odgovornosti, donijelo adekvatnu odluku o kazni, ispravno cijeneći otežavajuće i olakšavajuće okolnosti, učešće i ulogu optuženog u učinjenju krivičnog djela, te da je navedena kazna proporcionalna težini krivičnog djela, kao i da će se istom ostvariti svrha kažnjavanja predviđena članom 33. KZ SFRJ:

116. U skladu sa navedenim, a na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR:
Pravni savjetnik

Medina Džerahović

PREDSJEDNICA VIJEĆA
S U D I J A

Meddžida Kreso

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.